

Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

Comunicat de presă

Vox Populi - noiembrie 2010

“Aspecte social-economice și politice ale societății contemporane moldovenești în preajma alegerilor parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010”

Studiul sociologic “Aspecte social-economice și politice ale societății contemporane moldovenești, în preajma alegerilor parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010”, prezintă o parte componentă de realizare a Proiectului comun: „Experiența internațională a asigurării procesului electoral cu informație sociologică”, inițiat în septembrie 2008 de Asociația Oficialilor Electoralilor din Europa și Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova. Proiectul nominalizat își propune drept scop perfecționarea metodelor și tehnicilor de realizare a studiilor sociologice. Rezultatele generale ale acestei cercetări sociologice vor fi prezentate în cadrul conferinței anuale a Asociației Oficialilor Electoralilor din Europa.

Cercetările de teren ale sondajului „Vox Populi – noiembrie 2010” au fost efectuate în perioada 1-10 noiembrie 2010 pe un eșantion de 1583 de respondenți din 65 de localități, reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova (fără de regiunea transnistreană), cu o eroare maximală de $\pm 2,6\%$

Rezultate și considerațiuni generale ale studiului sociologic: „Vox Populi - noiembrie 2010”

I. CARACTERISTICILE SOCIAL - ECONOMICE ALE MODULUI DE VIAȚĂ

- Problemele de care cel mai mult populația este îngrijorată vizează creșterea prețurilor la produsele alimentare și resursele energetice (79%), șomajul (41%) precum și viitorul copiilor (33%). Prețurile majorate la mărfuri îi neliniștesc într-o măsură mai mare pe locuitorii de la sate decât pe cei de la oraș, precum și pe cei cu un nivel scăzut de instruire.
- Circa 43% din respondenți susțin că viața oamenilor din localitatea lor a devenit mai proastă comparativ cu cea de acum un an, 42% consideră că ea este aproximativ la fel, iar 9% o apreciază mai bună în prezent.
- Mai mult de jumătate dintre respondenți (56%) consideră că reformele din țara noastră nu sunt eficiente și doar 23% le apreciază pozitiv. Este destul de mare ponderea celor, care n-au fost în stare să dea un răspuns concret (21%). O asemenea distribuție a răspunsurilor denotă mai degrabă o atitudine negativă față de direcția în care se dezvoltă țara.
- Mai mult de 3/4 din respondenți (78%) se consideră deja afectați de criza financiară globală, 13% - încă n-au resimțit repercusiunile acesteia, iar 9% nu și-au format o opinie în acest sens.

- Este cu mult mai mare numărul respondenților care au semnalat schimbări negative în situația economică din țară. Astfel, circa 2/3 din cei intervievați (67%) consideră că situația economică a devenit mai grea și doar 10% din respondenți sunt de părere că situația economică este în creștere. Totodată, fiecare a patra persoană interviuată consideră că situația economică a rămas aceeași.

- Sursa cea mai importantă de informare a populației (au fost solicitate 3 răspunsuri, conform gradului de importanță) continuă să rămână *televiziunea* - 91%, pe locul doi se situează *radioul* - 42%, pe locul trei - *presa scrisă* cu 37%.

În continuare, în ordinea clasării, urmează: *rețeaua Internet* - 31% (la sondajul din martie 2009 acest indice constituia 18%, iar la cel din august - 28%), prietenii și vecinii - 27%, familia - 24%, colegii de serviciu (17%).

II. SITUAȚIA POLITICĂ. ÎNCREDEREA ÎN INSTITUȚIILE SOCIALE

- **Interesul față de politică în rândul locuitorilor din țară continuă să fie destul de scăzut. Doar 23% din cei chestionați au menționat că sunt interesați de politică, 10% - sunt foarte interesați, 21% - nu se interesează, iar alte 11% - nu sunt preocupați deloc de politică. 33 % dintre intervievați n-au dat un răspuns limpede la această întrebare. Prin urmare, numărul celor care nu se interesează de politică este cu mult mai mare decât al celor interesați.**

- În procesul de cercetare ne-am propus să stabilim și *numele liderilor politici din țară, cărora populația le acordă cea mai mare încredere*. Întrebarea a fost formulată deschis. Cel mai frecvent răspuns la întrebarea cu privire la credibilitatea politică a fost „*nu am încredere în nimeni*” – 37,3 % din respondenți. Dintre politicienii care au acumulat cel mai mare număr de voturi este **Vladimir Voronin** (28,5%), după care urmează: **Vlad Filat** (22,3%), **Marian Lupu** (14,2%), **Mihai Ghimpu** (11,4%), **Zinaida Greceanîi** (6,4%), **Serafim Urechean** (6,1%), **Dorin Chirtoacă** (4,0%), **Valeriu Pasat** (2,8%). Pentru alți politicieni au optat mai puțin de 2% din respondenți.

- În scopul concretizării aprecierilor date de populație respondenților noștri li s-a propus să estimeze nivelul de încredere față de politicienii înscriși în lista, pusă la dispoziția lor. Nici unul din liderii politici încă nu se bucură de încrederea majorității populației. Analiza acestui indicator, în raport cu liderii politici de cel mai înalt rang, a demonstrat că aici se bucură de cea mai mare simpatie prim-ministrul și președintele Partidului Liberal Democrat **Vlad Filat**. În el au încredere totală sau „într-o anumită măsură” 42% din respondenți (respectiv 17% și 25%). Este relativ înalt și rating-ul persoanelor de primă importanță din țara noastră. În președintele Partidului Democrat **Marian Lupu** au încredere 39% (11% - totală și 28% - „într-o anumită măsură”). De primarul general al mun. Chișinău **Dorin Chirtoacă** își leagă speranța 34% din populație (14% au încredere totală și 20% – „într-o anumită măsură”); În președintele Partidului Comuniștilor **Vladimir Voronin** au încredere 32% (17% - totală și 25% - „într-o anumită măsură”). În președintele Parlamentului și al Partidului Liberal **Mihai**

Ghimpu au încredere 27%, în **Zinaida Grecianâi** – 26%. În președintele Partidului Alianța „Moldova Noastră” **Serafim Urechean** au încredere 23% din populație, în **Alexandru Tănase** – 21%, în **Victor Osipov** – 17%, **Dumitru Diacov** – 16%, **Valeriu Pasat** și **Veaceslav Untilă** – câte 11%, **Anatol Plugaru** – 9%, **Vitalia Pavlicenco**, **Vladimir Țurcan**, **Gheorghe Sima** și **Andrei Stratan** – câte 8%, **Natalia Nirca**, **Nicolae Andronic**, **Victor Șelin** și **Valerii Klimenko** – câte 7%, **Iurie Roșca** – (6%). Alți lideri politici au acumulat mai puțin de 5% din respondenți.

- În țară nu există nici un partid politic care s-ar bucura de încrederea majorității populației. De cel mai înalt rating se bucură Partidul Comuniștilor (43% din respondenți). Indicii celorlalte partide constituie: 40% pentru Partidul Liberal Democrat, 34% – Partidul Democrat, 32% – Partidul Liberal, 23% – Partidul Alianța „Moldova Noastră”, 14% – Partidul Umanist din Moldova, 13% – Partidul Național Liberal din Moldova. Partidul Mișcarea „Acțiunea Europeană” și Partidul Social Democrat au acumulat câte 10%, Partidul „Moldova Unită” – 9%, Partidul Ecologic ”Alianța Verde” – 8%. Ponderea celorlalte partide politice în aspectul încrederii populației e sub 6%.

- **Prezentarea la urne.** Sondajul a demonstrat că în cazul în care alegerile s-ar desfășura în prima duminică (ce urmează după sondaj), atunci 59% din respondenți ar merge cu siguranță la vot, 20% – probabil că s-ar prezenta, 10% – probabil că nu s-ar prezenta, 5% dintre ei sunt siguri că nu vor merge la vot, 6% – încă nu s-au determinat.

- Respondenților li s-a propus, de asemenea, să răspundă într-o formă liberă la întrebarea: *în ce condiții ar dori să participe la alegerile parlamentare, în cazul în care ele s-ar desfășura în prima duminică care urmează după sondaj.* Răspunsurile primite au fost clasificate în felul următor: voi vota în orice împrejurări – 33%; când se va ameliora nivelul de trai – 13%; când alegerile vor fi corecte – 10%; când partidele vor recăpăta încrederea cetățenilor – 8%; dacă mă voi simți bine, dacă nu voi fi bolnav – 4%; dacă voi fi în localitate – 4%; când vor fi aplicate măsuri de constrângere – 1%; dacă va fi timp favorabil – 1%; dacă mi se va plăti – 1%; dacă nu se va aplica ștampila în buletin – 0,2%.

Referitor la doleanțele înaintate față de candidați: majoritatea celor chestionați ar dori să voteze numai în cazul, în care se va ameliora nivelul de trai; alegerile vor fi corecte și partidele vor recăpăta încrederea cetățenilor. Foarte des aceste deziderate au fost înaintate de indeciși, adică de grupul de persoane care prezintă cel mai mare interes pentru sociologi.

- Dacă în duminica ce urmează după sondaj vor avea loc alegerile parlamentare, o mare parte din respondenți (16%) nu știu cu cine să voteze. Alte 6% nu au dat un răspuns concret. Deci, aproape fiecare a cincina persoană interviuată n-ar fi putut face o alegere întemeiată. Dintre respondenții care împărtășesc anumite convingeri politice, cei mai mulți au pledat în favoarea Partidului Comuniștilor (28%). În continuare, conform numărului de voturi acumulate, urmează: Partidul Liberal Democrat din Moldova – 16%, Partidul Democrat din Moldova – 10%, Partidul Liberal – 9%, Partidul Alianța „Moldova Noastră” – 5%, Partidul Umanist din Moldova – 3% . Celelalte partide politice au acumulat un număr sub 3%.

- Respondenții au fost rugați să-și motiveze opțiunile. 27% din ei apreciază înalt calitățile liderului formațiunii și activitățile concrete ale partidului, transpunerea în viață a așteptărilor oamenilor, respectul față de popor, fidelitatea față de electorat; 17% din cei chestionați votează un anumit partid, dat fiind faptul că împărtășesc ideologia și politica acestuia, îi acceptă programul; 14% – echipa puternică a partidului; 5% – lupta împotriva corupției și criminalității.
- Conform rezultatelor studiului, în ultimii ani 31% dintre respondenți și-au schimbat preferințele electorale, motivele fiind următoarele: m-am dezamăgit în programe, partide și politicieni – 63%; mi-am schimbat opiniile sub influența agitației electorale – 21%; a scăzut nivelul de trai, s-a deteriorat calitatea vieții – 11%; altceva – 2%.
- 58% dintre respondenți apreciază negativ faptul că în prezent în Republica Moldova s-a ajuns la alegeri parlamentare anticipate. 38% consideră că de această situație se face responsabil Partidul Comuniștilor, iar 25 la sută afirmă că toate forțele implicate în procesul politic se fac vinovate de alegerile anticipate.
- Vorbind despre calitatea desfășurării campaniei electorale, 45% din cei chestionați au afirmat că ea se desfășoară fără încălcări, 33% au indicat că au fost admise încălcări, restul – 22%, adică aproape o cincime dintre respondenți nu cunoaște și nu s-a putut pronunța în acest sens.

Intervievații, care nu dispun de informații suficiente cu privire la partidele politice, au precizat următoarele motive:

1. informațiile despre partidele politice din mijloacele de informare în masă sunt incomplete – 33% din cei chestionați;
 2. nu a încercat personal să afle ceva despre candidați – 10%;
 3. a fost ocupat cu alte probleme – 24%;
 4. nu i-a fost prezentat mecanismul de realizare al programului electoral al candidaților – 27%;
 5. privește rar emisiunile TV – 18%;
 6. nu citește ziare – 12%;
 7. nu ascultă radioul – 6%.
- Respondenții, totodată, au precizat, în ce mod au obținut informația privind procedura de votare. 11% dintre ei au fost informați la secția de votare. O parte mult mai mare s-a documentat din mass-media (69%), 13% au aflat de la rude, vecini. Dintre persoanele, care nu au participat la alegeri, o parte mare s-au documentat în acest sens la rude sau cunoscuți și doar o mică parte – la secția de votare. Dintre cei cu studii superioare majoritatea s-au informat privind procedura de votare din mass-media (79%).

Printre alte surse de informare despre procedura de votare au fost nominalizate organizațiile neguvernamentale, codul electoral, anunțurile, dar și informațiile oferite la locul de muncă.

Generalizând cele expuse, vom menționa că opinia publică privind importanța alegerilor ne demonstrează cu prisosință că marea majoritate a respondenților (87%)

consideră că este important și foarte important ca cetățenii țării noastre să participe la alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010.

III. Relații externe

- Potrivit opiniei respondenților, Republica Moldova are cele mai bune relații cu România – 77%. Ucraina – 71%, Uniunea Europeană – 69%, SUA – 62%, Federația Rusă – 51%. Este necesar de menționat că în comparație cu studiile, întreprinse anterior de Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova, este în creștere aprecierea de cetățenii noștri a relațiilor dintre Republica Moldova și țările nominalizate.
- În cazul în care duminică următoare respondenții ar fi puși în situația de a se pronunța pe marginea problemei referitoare la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, cea mai mare parte a respondenților (60%) ar vota *pro*, 16 % - *împotriva* și doar 6% din intervievați n-ar participa la vot. 18 % din respondenți n-au fost în stare să se exprime limpede care ar fi opțiunile lor la acest referendum.
- Dacă duminică următoare ar avea loc un referendum privind aderarea Republicii Moldova la NATO, 25% din respondenți s-ar pronunța *pozitiv* în acest sens, iar 41% - *împotriva*. Este mare și numărul celor care nu știu dacă este necesar ca Moldova să adere la NATO (22%). 3% dintre persoanele interviuate, în general, n-au auzit ce reprezintă NATO.

Victor Mocanu,
președintele Asociației Sociologilor și Demografilor
din Republica Moldova, doctor în sociologie
tel: (373-22) 271561; gsm (373-69) 135261
e-mail atitudine@mail.md